

Aleg 23

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie połączenia miasta Podgórza
z Krakowem.

Wysoki Sejmie!

Podjęte przez Reprezentację miasta Krakowa przed 10-ciu laty starania utworzenia Wielkiego Krakowa, gorliwie i wytrwale prowadzone, a ze szczególną życzliwością popierane przez Wysoki Sejm, wstępują obecnie w stadium definitywnego urzędowania.

Po przeprowadzeniu scisłych badań i obszernych studyów przysłała Reprezentacja m. Krakowa już w r. 1903 do przekonania, że aby zapewnić miastu Krakowowi dalszy rozwój, konieczną jest rzeczą przyłączyć doń wszystkie gminy otaczające to miasto. Projekt ów, obejmujący wcielenie do miasta zarówno sąsiednich gmin wiejskich i obszarów dworskich, jak i miasta Podgórza, poparł Wysoki Sejm uchwałą z 12. listopada 1904, którą polecił Wydziałowi krajowemu, „by w celu rozszerzenia „terytorium król. stoł. miasta Krakowa, przeprowadził jak najspieszniej rokowania „z gminą m. Krakowa oraz z temi w pobliżu Krakowa leżącymi gminami, których „połączenie ze stoł. król. m. Krakowem okaże się potrzebnem ze względu na przyszły rozwój m. Krakowa, ze względu na kulturalne i ekonomiczne interesa ludności „te gminy zamieszkującej, a zwłaszcza ze względu na potrzebę takiego usytuowania „głównego portu, by ten port położony był na terytorium król. stoł. miasta Krakowa „i czynił najskuteczniej zadość interesom handlowym i przemysłowym tego miasta,“ tudzież „ażeby Wydział krajowy na podstawie przeprowadzonych rokowań przedłożył „na najbliższej sesji sejmowej projekt ustawy krajowej, regulującej sprawę „łączenia wyżej określonych gmin z król. stoł. m. Krakowem, względnie złożył Sejmowi „sprawozdanie“.

Przystępując do wykonania przekazanego mu polecenia Wysokiego Sejmu, przyjął tak Wydział krajowy, jak i Reprezentacja gminy miasta Krakowa za zasadę, że połączenie gmin i obszarów dworskich z Krakowem powinno nastąpić na podstawie dobrowolnych układów i zgodnych uchwał Rad gminnych oraz Rady miejskiej

krakowskiej, tudzież, że na razie należy przyłączyć do Krakowa tylko te gminy i obszary dworskie, które w uznaniu wzajemnych korzyści, wypływających z przyłączenia, na wcielenie do miasta Krakowa dobrowolnie się zgodzą, pozostawiając przyłączenie reszty gmin do chwili, gdy one same to przyłączenie uznają za pożądane. Działając w myśl tej zasady, Wydział krajowy wdrożył rokowania z dotyczącymi gminami i z obszarami dworskimi, działając jako pośrednik przy zawieraniu dobrowolnych umów.

Na podstawie takich umów i zgodnego porozumienia przyszło do skutku przyłączenie do miasta Krakowa gmin Półwie Zwierzynieckie, Zwierzyniec, Czarna Wieś z Kawiorami, Nowa wieś narodowa, Łobzów, Krowodrza, Grzegórzki - Piaski, części gmin Prądnik biały i Prądnik czerwony oraz obszarów dworskich Półwie Zwierzynieckie i Zwierzyniec, dalej gmin Zakrzówek i Dębniki oraz obszarów dworskich Zakrzówek, Kapelanka i Dębniki na mocy ustawy krajowej z dnia 13. listopada 1909. Nr. 148. dz. u. kr., gminy Dąbie z Beszczem i Głębinowem tudzież gminy Ludwinów wraz z obszarem dworskim na mocy ustawy z 19. grudnia 1910, Nr. 243. dz. u. kr., wreszcie gminy Płaszów i obszaru dworskiego w Płaszowie na mocy ustawy z 29. listopada 1911. Nr. 137. dz. u. kr.

Przyłączenie m. Podgórze do Krakowa, wobec odpornego stanowiska reprezentacji m. Podgórze, której trudno było oswoić się z myślą utraty samodzielności — na razie zostało odłożone. Zaniechanem jednak być nie mogło, gdyż Podgórze, wrzynające się w obręb rozszerzonego Krakowa i powiązane z Krakowem licznymi najżywoniejszymi stosunkami, samą siłą tych stosunków połączenie tych dwóch miast czyniło koniecznym — i ten akt inkorporacji stanowi najistotniejszą część podjętego dzieła.

Uznał to i Wysoki Sejm, gdyż na dniu 3. listopada 1910. powziął następującą uchwałę :

„W myśl dyrektywy, wydanej Wydziałowi krajowemu uchwałą z dnia 12 listopada 1904 roku, Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby bezzwłocznie przystąpił do przeprowadzenia rokowań z gminą stoł. król. miasta Krakowa i miasta Podgórze „w sprawie połączenia się obu tych miast i przedłożył Sejmowi na najbliższej sesji „sprawozdanie w tej sprawie wraz z projektem odnośnej ustawy krajowej“.

W wykonaniu powyższej uchwały Wysokiego Sejmu Wydział krajowy wdrożył rokowania, które po niejakiem wahanii się i dzięki ustąpiwemu stanowisku reprezentantów Krakowa doprowadziły do zbliżenia obu stron, do spokojnego rozważenia wzajemnych korzyści, wreszcie do zupełnego porozumienia i ostatecznej ugody między Reprezentacjami miast Podgórze i Krakowa. W szczególności uchwałą z dnia 15. kwietnia 1913 Rada miejska w Podgórzu zgodziła się na połączenie miasta Podgórze z miastem Krakowem na podstawie warunków ustalonych przez tę Radę na posiedzeniach z 15. i 16. kwietnia 1913, które to warunki połączenia obu miast zutwierdziła Rada miasta Krakowa uchwałą swoją z dnia 23. kwietnia 1913. Tak przysłała do skutku między obu miastami umowa, której treść poniżej przy tem sprawozdaniu jest zamieszczoną i która to umowa w myśl artykułu V. projektu ustawy, którą Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi przedkłada, uzyskać ma sankcyę ustawową. Po pomyślnem ukończeniu rokowań z Reprezentacjami miejskimi podgóorską i krakowską, wdrożył Wydział krajowy i pośredniczył w periraktacjach między reprezentantami miasta Krakowa i powiatu wielickiego. Ze względu bowiem na doniosłe skutki, jakie w gospodarstwie powiatowem musi wywołać wyłączenie z okręgu powiatu wielickiego Podgórze, zamężnej gminy miejskiej, która dotąd partycypowała w znacznej mierze w ponoszeniu wydatków powiatu, zachodzi niezbędna potrzeba jeśli już nie zupełnego powetowania, to przynajmniej złagodzenia uszczerbku w dochodach, jakiego ztąd powiat wielicki dozna. Jakkolwiek niema ani prawnej, ani ustawowej podstawy do żądania od gminy m. Krakowa świadczeń za ubytki w dochodach powiatu na rzecz powiatu wielickiego, to jednak Wysoki Sejm, powodując się względami słuszności już w poprzednich ustawach inkorporacyjnych uznał, iż ze strony miasta Krakowa należy się powiatom pewna pomoc dla złagodzenia, względnie usunięcia utrudnień w administracji powiatowej, wywołanych przyłączeniem znaczniejszego okręgu z powiatu.

Starania Wydziału krajowego o doprowadzenie do porozumienia pomiędzy gminą m. Krakowa a Radą powiatową co do formy i wysokości pomocy gminy krakowskiej dla powiatu wielickiego nie odniosły skutku, a obie strony pozostawiły w tym względzie decyzję Wysokiemu Sejmowi.

Dla wyjaśnienia stanu rzeczy podnieść należy, że z wyjątkiem nieznacznych subwencji dla kilku zakładów w Podgórzu i utrzymywania nieznacznym kosztem dojazdu kolejowego w Bonarce, Rada powiatowa wielicka nie ponosiła żadnych ofiar na rzecz Podgórza, natomiast dochodu z dodatków z Podgórza (z wyjątkiem 9% dodatku zastrzeżonego ustawą drogową na utrzymanie dróg miejskich) używała na cele reszty powiatu.

Wydział powiatowy przedstawił swoje żądanie co do indemnizacji za ubytek dochodów z Podgórza pierwotnie w następującej formie:

Gdy udział Podgórza w pokrywaniu potrzeb powiatu wynosił 42·81% a wydatność jednego grosza dodatków z całego powiatu wynosi 3750 K 77 h, przeoskoro na pokrycie niedoboru budżetowego na r. 1913 nałożone zostały dodatki w wysokości 71·5%, zatem corocznie powiatowi z dodatków ubędzie 111.765 K. 55 h. Jako odszkodowania Wydział powiatowy zażądał jednorazowej wypłaty sumy 2,757.444 koron, a na wypadek, gdyby ta forma odszkodowania nie została przyjęta, zaproponował, ażeby miasto Kraków:

- a) wypłaciło powiatowi jednorazowo 336.951 K 29 h, jako 42·81% długów powiatu;
- b) uiszczalo corocznie stale po 98.287 K 50 h. na pokrycie wydatków powiatu;
- c) przyjęło z gwarancyi powiatu za oprocentowanie kapitału 150.000 K na budowę kolei Wieliczka-Mszana dolna część w wysokości 42·81%;
- d) zapewniło powiatowi 42·81% udział w ewentualnej spłacie zaczeplonych rekursami zaległych opłat 16.398 K. 25 h. na rzecz Zakładu ubezpieczeń robotników od wypadków.

Później Wydział powiatowy zmienił swoje żądanie w tym kierunku, że indemnizacja jednorazowa miałaby wynosić 335.886 K 37 h, jako 44·66% długów, a peryodyczna 101 956 K 50 h., przez 50 lat, wreszcie udział Krakowa w gwarancyi kolejowej i w pokryciu należności Zakładu ubezpieczeń miałby wynosić 44·66%.

Reprezentanci miasta Krakowa uznali powyższe żądania za wygórowane, a obliczywszy, że wydatność grosza z dodatków całego powiatu wynosiła przeciętnie 3740 K 05 h, udział zaś Podgórza 40·36%, zaproponowali ze swej strony:

- a) przejęcie przez miasto Kraków obowiązku spłaty z długów powiatu (po strąceniu majątku) w stosunku 40·36% sumy 249.511 K (po sprostowaniu pomyłki cyfra ta wynosi 251.530 koron);
- b) wypłatę przez lat 20 na wydatki powiatu takiej kwoty, jaka w danym roku braknie powiatowi z 71·5% dodatków do sumy 193.611 K 56 h. obliczonej przez strącenie z sumy wydatków budżetu powiatowego na r. 1913 własnych dochodów, amortyzacji tej części długów, które Kraków obejmie, kosztów budowy nowych dróg i takich wydatków, w których Kraków nie powinien partycypować.

W pierwszym roku po przyłączeniu indemnizacja ta miałaby wynosić 34.124 K.

- c) przejęcie przez m. Kraków z gwarancyi kolejowej oprocentowania takiej części kapitału 150.000 K, jaka odpowiada 40·36%.

Na ostatniej konferencji, jaka odbyła się dnia 21. kwietnia 1913, oświadczyli delegaci Rady powiatowej, że na zaproponowaną przez miasto Kraków formę odszkodowania chwiejnego (zależnego od wydatności 1 hal. dodatków) bezwarunkowo zgodzić się nie mogą, ponieważ umniejszanie spłat Krakowa o cały wzrost siły podatkowej musiałoby wywołać w gospodarstwie powiatu długoletni zastój, ileż każdy dalszy wydatek ponad zamieszczone już w budżecie wydatki, musiałby pociągnąć za sobą dalsze podwyższenie dodatków powiatowych.

Wobec tego reprezentanci gminy miasta Krakowa zmodyfikowali swój wniosek i jako ostateczny przedstawili następującą alternatywną propozycję:

„**Alternatywa A.** Uznajemy niedobór w budżecie powiatowym 1913 roku na „kwotę 199.611 K 56 h. Przw wysokości dodatku 71 $\frac{1}{2}$ %, a wydatności 1% w sumie „2230 K 59 h wypada dochód z dodatków na 159.487 K 19 h., czyli niedobór na „40.124 K 38 h. w roku 1913. Ten niedobór pokrywać obowiązuje się Kraków przez

„25 lat. O ile wydatność 1% dodatku powiatowego wzrastać będzie ponad 2230 K „59 h., o tyle stosunkowo zmniejszać się będzie dopłata m. Krakowa. Nadto obejmujemy 250.000 K długów.“

„Alternatywa B. Kraków obowiązują się opłacać po 38.400 K rocznie stałe „jako ryczałtową subwencję przez 20 lat powiatowi wielickiemu bez przejęcia długów“.

Wreszcie delegaci Rady powiatowej sformułowali swoją propozycję jako ostateczną we wniosku: „Kraków uiszczać będzie przez 35 lat powiatowi po 80.000 K „bez przejęcia długów.“

Gdy dalsze zbliżenie się obu stron mimo interwencji Wydziału krajowego nie dało się osiągnąć, nie pozostaje nic innego, jak odnieść się o decyzję do Wysokiego Sejmu.

Wydział krajowy, przychylając się do życzenia Wydziału powiatowego i z uwagi na to, że względem powiatu wielickiego już przy wyłączeniu z powiatu i wcieleniu do Krakowa gmin Zakrzówek, Dębniaki, Dąbie, Ludwinów i Płaszów zastosowany został system okresowo oznaczonych stałych spłat na rzecz powiatu wielickiego, na co zresztą i miasto Kraków, jakkolwiek tylko w drugiej alternatywnej propozycji wyraziło swoją zgodę, przedstawia Wysokiemu Sejmowi wniosek, zastosowania tego sposobu przyjęcia powiatowi w pomoc ze strony gminy miasta Krakowa. Co do wysokości świadczenia miasta Krakowa i okresu spłat rocznych Wydział krajowy sądzi, że słuszną rzeczą będzie kwotę ofiarowaną rocznie przez m. Kraków o 5600 K podwyższyć i oznaczyć okres trwania pomocy na lat 25. Za tem przemawia z jednej strony fakt, że miasto Podgórze przyczyniało się dotąd przeciętnie kwotą 72.000 K do wydatków powiatu z drugiej okoliczność, że w proponowanych ratach po 44.000 K mieści się także amortyzacja tej części długów powiatu (najmniej 250.000 koron), które Kraków musiałby przejąć, gdyby zastosowany był system spłat, przyjęty w alternatywie A. wniosku krakowskiego.

Za dalszem podwyższeniem cyfry stałych świadczeń miasta Krakowa nie mógłby Wydział krajowy przemawiać z uwagi, że miasto Kraków z powodu objęcia agend Rady powiatowej na terytorium Podgórze tudzież agend politycznej władzy powiatowej w Podgórzu, wreszcie z powodu konieczności poczynienia bardzo kosztownych inwestycji w celu uporządkowania zaniedbanych przez powiat stosunków miasta Podgórze i dla uczynienia zadość przyjętym zobowiązaniom, będzie miało bardzo znaczne wydatki.

Okres 25 letni zdaniem Wydziału krajowego będzie wystarczającym do osiągnięcia wzrostu siły podatkowej powiatu do tego stopnia, iż dalsza pomoc Krakowa nie dałaby się usprawiedliwić. Jest zresztą prawdopodobieństwo, że powiatowa kasa oszczędności w Wieliczce do 25 lat zdoła z własnych zysków pokryć znaczną część swoich strat, na pokrycie których otrzymała od Rady powiatowej w latach 1898 i 1905 jako zaliczkę zwrotną walutę pożyczek łącznie 700.000 kor., zaciągniętych przez powiat wielicki w Banku krajowym i będzie mogła corocznie wypłacać Wydziałowi powiatowemu znaczniejsze kwoty jako zwrot otrzymanych zaliczek, których to zwrotów powiat będzie mógł użyć na umniejszenie swoich długów, względnie na zmniejszenie rat anuitetowych od pożyczek bankowych.

Przez przyjęcie zaproponowanej przez Wydział krajowy formy stałych spłat przez oznaczony okres czasu odpadnie potrzeba rozliczeń co do rozdziału długów powiatowych pomiędzy powiat a miasto Kraków, w którym to względzie są znaczne różnice pomiędzy obliczeniami obu stron, głównie z tej przyczyny, iż Wydział powiatowy nie zgadza się na potrącenie z długów wartości własnego majątku. Długi zatem i majątek pozostałyby przy powiecie. W jednym tylko względzie od powyższej zasady odstępuje Wydział krajowy, proponując przeniesienie części gwarancyi kolejowej na miasto Kraków, jako dalszą rekompensatę dla powiatu za ubytek dochodów z Podgórze.

W wykonaniu polecenia Wysokiego Sejmu, Wydział krajowy przedkłada projekt ustawy w przedmiocie połączenia król. wolnego miasta Podgórze ze stoł. król. miastem Krakowem. Projekt ten, obejmujący zmianę niektórych postanowień statutu miasta Krakowa, jest wzorowany na ustawach, które inne gminy do Krakowa zostały przyłączone,

z uwzględnieniem warunków połączenia, uchwalonych przez reprezentacje obu miast Podgórze i Krakowa. Tylko następujące postanowienia projektu ustawy wymagają bliższego uzasadnienia:

W art. VIII. są zawarte postanowienia przejściowe, które będą obowiązywały aż do faktycznego włączenia terytorium miasta Podgórze do okręgu akcyzowego krakowskiego. W szczególności w umowie zastrzegło sobie Podgórze, ażeby przez 4 lata terytorium to pozostało poza linią akcyzową, a miasto Kraków przyrzekło poczynić w tym względzie stosowne starania u władz państwowych. Ponieważ zaś z mocy ustawy z dnia 20 grudnia 1905 Nr. 11, krajowi przysługiwać będzie na terytorium miasta Krakowa, nie objętym linią akcyzową, prawo poboru opłat szynkarskich i krajowych opłat od piwa, przeto należało, pozostającą z tem w związku kwestyę poboru w dzielnicy podgórskiej gminnych opłat konsumcyjnych w okresie przejściowym stosownie uregulować.

W porozumieniu z Reprezentacją miasta Krakowa Wydział krajowy zamieścił więc tutaj postanowienie, iż w rzeczonym okresie pobierane będą na rzecz Krakowa opłaty od trunków w tej wysokości, jak je miasto Podgórze ma prawo pobierać, fundusz krajowy zaś aż do przesunięcia linii akcyzowej wypłacać będzie gminie m. Krakowa bonifikacyę propinacyjną rocznie po 69.007 K 19 h., należącą się Podgórzowi. W okresie przejściowym pozostaną również bez zmiany dotychczasowe gminne podatki konsumcyjne w wysokości 100% od wina i 50% od mięsa.

W art. IX. mieszczą się ulgi dla właścicieli domów w Podgórzu w wykonywaniu ustawy budowlanej, obowiązującej dla miasta Krakowa. Ulgi na tem polegają, że miasto Kraków nie będzie zniewalało rzeczonych właścicieli domów do pokrywania kosztów regulacji i urządzenia już istniejących ulic publicznych, tudzież, że przy parcelacjach i urządzaniu przez parcelującego na swoim gruncie nowej ulicy, Magistrat nie może z góry zarządzić wykonania potrzebnych robót przez swoje organa na koszt parcelującego, lecz tylko wtenczas, jeżeli parcelujący takich robót w naznaczonym terminie sam nie wykonał.

W art. X. są postanowienia, zapewniające na zasadzie zawartej umowy gminie Podgórze udział w Reprezentacji miasta Krakowa przez wybór 16 członków do Rady miejskiej i powoływanie jednego z nich do prezydium miasta. W tym celu zwiększa się liczbę ogólną radców miejskich do 103, a liczbę wiceprezydentów do 3. Z powodu powiększenia ilości członków Rady miejskiej oznaczony został komplet wymagany § 67 statutu do ważności uchwał, zamiast 30, na 40 radców oprócz przewodniczącego.

W art. XI. są zawarte postanowienia przejściowe, dotyczące się ordynacji dla wyboru 16 radców z Podgórze i tychże zastępców, o powoływaniu zastępców do Rady i okresie urzędowania radców z Podgórze. Stosownie do zawartej umowy zastosowano tutaj niektóre postanowienia obowiązującej w Podgórzu ordynacji wyborczej gminnej i ustawy gminnej.

Obok projektu ustawy przedstawia Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi potrzebę uchwalenia dwóch rezolucyj do c. k. Rządu w celu uwolnienia od należności skarbowych, podań sądowych i uchwał hipotecznych w sprawie przeniesienia własności nieruchomości majątku gminy Podgórze na rzecz miasta Krakowa i w celu utrzymania dzisiejszego wymiaru podatku domowo czynszowego na terytorium przyłączonym do Krakowa.

Na podstawie niniejszego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

dołączony / projekt ustawy i następujące rezolucyje:

1. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby podania sądowe i uchwały hipoteczne w sprawie przeniesienia nieruchomości majątku gminy miasta Podgórze na rzecz gminy miasta Krakowa uwolnił od należności skarbowych.

2. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby utrzymał dzisiejszy wymiar podatku domowo czynszowego w gminie Podgórze, do miasta Krekowa przyłączyć się mającej, w uwzględnieniu okoliczności, że na terytorium miasta Krakowa podatek domowo-czynszowy został po myśli ustawy z dnia 10. sierpnia 1905 Nr. 133. dz. p. p. stopniowo obniżony do poziomu stopy podatku domowo czynszowego w gminie Podgórze.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy :
Gołuchowski w. r.

Sprawozdawca :
Mieczysław Gnyszkiewicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

WARUNKI
połączenia król. woln. miasta Podgórze
z stoł. król. miastem Krakowem
uchwalone przez Rady miast Podgórze i Krakowa.

D Z I A Ł I.

Sprawy polityczne i administracyjne.

Artykuł 1.

Mandat do Parlamentu.

Gmina miasta Krakowa przyrzeka dołożyć starań, aby miasto Podgórze wyłączone zostało z okręgu wyborczego, do którego obecnie należy i aby miasto Podgórze tworzyło w razie połączenia z Krakowem wspólnie z dzielnicami prawobrzeżnymi miasta Krakowa osobny okręg wyborczy miasta Krakowa, wybierający do Rady Państwa jednego posła.

Artykuł 2.

Mandat do Sejmu krajowego.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się dołożyć starań, aby miasto Podgórze przy reformie krajowej ordynacji wyborczej otrzymało osobny mandat sejmowy i by Podgórze nie łączono w jeden okręg wyborczy z innymi miastami lub dzielnicami miasta Krakowa.

Artykuł 3.

Reforma ordynacji wyborczej gminnej.

- a) Najpóźniej do końca pierwszego roku, licząc od dnia uchwały sejmowej, mającej zapaść w sprawie połączenia obu miast, obowiązuje się gmina miasta Krakowa przedłożyć Wydziałowi krajowemu uchwałę Rady miasta, zawierającą projekt or-

dynacyi wyborczej dla miasta Krakowa, która zapewni mieszkańcom obecnego miasta Podgórze szersze prawo wyborcze od dziś obowiązującej w Podgórzu ordynacyi wyborczej;

- b) wprowadzić się mająca ordynacya gminna opierać się będzie na zasadzie powszechności;
- c) gdyby projekt ordynacyi wyborczej nie wszedł z jakich powodów w życie, jak niemniej w czasie przejściowym aż do wejścia w Krakowie w życie nowej ordynacyi wyborczej, obowiązywać będzie w Podgórzu obecnie tamże obowiązująca ordynacya wyborcza z tem zastrzeżeniem, że wszelkie czynności wyborcze, a w szczególności samo postępowanie, odbywać się winno wedle obowiązujących w Krakowie przepisów. (Regulamin obowiązujący przy wyborach członków Rady miasta Krakowa z 6 marca 1902 r. w szczególności przepisy jego porządkowe, nie dotyczące samej ordynacyi wyborczej);
- d) dzielnica Podgórze stanowić będzie wyłączne terytorium wyborcze, a bierne prawo wyborcze przysługiwać będzie przez okres lat 12 tu, licząc od dnia faktycznego połączenia się Podgórze z Krakowem, jedynie wyborcom, zamieszkałym stale przynajmniej od roku w Podgórzu.

Artykuł 4.

Ilość mandatów do Rady miasta Krakowa.

Celem zapewnienia mieszkańcom miasta Podgórze udziału w Radzie miasta Krakowa będą wyborcy, zamieszkali na terytorium miasta Podgórze wybierać do Rady miasta Krakowa aż do czasu wejścia w życie nowej ordynacyi wyborczej 16 radców miejskich, z czego w czasie obowiązywania w dzielnicy Podgórze obecnie tamże obowiązującej ordynacyi wyborczej na I. i II. koło przypadnie po pięć, a na III. koło sześć mandatów.

Dla każdego z powyższych 3 kół wyborczych ma być wybranych po 4 zastępców.

Po upływie 3 lat od pierwszego wyboru powyżej określonej ilości radców miejskich, o ileby jeszcze do tego czasu w dzielnicy Podgórze obowiązywała ordynacya wyborcza obecnie dla miasta Podgórze przeznaczona, ma być z koła I. i II. wylosowanych po 2 radców, a z koła III. 3 radców miejskich — oraz dla każdego z tych kół wyborczych po 2 zastępców.

Na opróżnione w ten sposób miejsca radców i zastępców, oraz na miejsce radców lub zastępców ubytych przez śmierć, rezygnacyę lub z innych przyczyn, mają być zarządzane nowe wybory.

Po upływie dalszych 3 lat ustąpią z urzędu ci radcy względnie ich zastępcy, których 6 letni okres urzędowania się skończy.

W ten sposób odbywać się będą w okresie przejściowym, aż do czasu zreformowania obecnej ordynacyi wyborczej w Krakowie, uzupełniające wybory do Rady miasta z dzielnicy Podgórze co trzy lata. Przy reformie statutu miejskiego zobowiązuje się gmina m. Krakowa, przy uwzględnieniu zasady terytoryalności zastrzeżonej art. 3. ust. d., zachować stosunek mandatów radzieckich dla terytorium Podgórze do reszty terytorium miasta Krakowa, jak 16 : 87.

Artykuł 5.

Członek Prezydium miasta.

Rada miasta Krakowa zobowiązuje się celem ułatwienia zaspokojenia potrzeb dzielnicy Podgórze, wybierać z grona radców dla dzielnicy Podgórze jednego członka Prezydium miasta, a to w okresie czterech pierwszych kadencji trzechletnich. Celem wprowadzenia w życie niniejszego postanowienia, zostanie równocześnie w ustawie inkorporacyjnej zmieniony przepis § 42 ust. 2. statutu miasta Krakowa w ten sposób, że ilość wiceprezydentów miasta będzie powiększona. Wybrany członek Prezydium ma mieszkać stale na terytorium miasta Podgórze.

Artykuł 6.

Komisya dla spraw dzielnicy Podgórze.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się stworzyć w łonie Rady miasta Krakowa na przeciąg pierwszych czterech kadencji trzyletnich po inkorporacji stałą komisję dla spraw dzielnicy Podgórze, złożoną wyłącznie z wszystkich członków Rady, wybranych z tejże dzielnicy.

Artykuł 7.

Filia Magistratu.

Gmina miasta Krakowa obowiązując się utworzyć po połączeniu miasta Podgórze z Krakowem Ekspozyturę Magistratu miasta Krakowa w Podgórzu, wedle następujących zasad:

- a) Ekspozytura Magistratu w Podgórzu urządzona zostanie na wzór starostwa, bez podziału na departamenta;
- b) zakres działania terytoryalny Ekspozytury rozciągać się będzie na dzielnicę Podgórze, a ewentualnie i na przyległe dzielnice: Płaszów, Ludwinów i Zakrzówek;
- c) zakres działania Ekspozytury Magistratu w Podgórzu obejmie wszelkie działy bieżącego urzędowania Magistratu, a ograniczony będzie jedynie naturą rzeczy przez istnienie centralnych urzędów przy Magistracie, jak: Dyrekcya Magistratu, Biuro prezydyalne, Biuro statystyczne, Administracya akcyzy, które pozostaną wspólne dla Magistratu i Ekspozytury, oraz urzędów, jak: Budownictwo miejskie, Miejski Urząd Zdrowia, Urząd weterynarski, Wydział aprowizacyjny z Komisaryatem targowym i Komisaryat obwodowy, które do Ekspozytury wyślą eksponowanych urzędników — oraz Miejska Izba obrachunkowa, która przy Ekspozyturze urządzi Oddział likwidacyjny i filię Kasy miejskiej;
- d) do Ekspozytury zostaną przydzieleni: Potrzebna ilość sił conceptowych, fachowych, kancelaryjnych i pomocniczych, oraz służby miejskiej, w szczególności: Inspektorowie budowlani, inżynierowie drogowi, drogomistrze i służba drogowa, lekarze miejscy i szkolni, komisarze obwodowi i targowi;
- e) przy Ekspozyturze urządzony zostanie Dziennik podawczy, który przyjmować będzie wszelki wpływ miejscowy, a dalej Archiwum, Ekspedyt, filia Kasy miejskiej i likwidatury, filia Straży pożarnej i Zakładu czyszczenia miasta;
- f) Ekspozytura brać będzie udział w posiedzeniach Magistratu, Sekcyi, Komisyi i Rady miasta tak jak Magistrat, a bliższe określenie tego stosunku nastąpi w osobnem rozporządzeniu;
- g) wszelkie sprawy ogólne, zasadnicze, związane naturą rzeczy z urzędami centralnymi Magistratu i jego wydziałami, pozostaną nadal w zakresie działania tychże urzędów i wydziałów.

Osobne rozporządzenie określi szczegółowo sprawy powyższe w czasie wprowadzenia w życie Ekspozytury Magistratu miasta Krakowa w dzielnicy Podgórze.

Artykuł 8.

Urzędy państwowe.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się dołożyć starań u c. k. Rządu, aby siedziby urzędów państwowych w Podgórzu dziś istniejących, a to: Starostwa, Urzędu podatkowego i Sądu powiatowego, nadal w Podgórzu pozostały.

Odnosnie do c. k. Sądu powiatowego w Podgórzu, gmina miasta Krakowa dołoży starań, aby zakres działania Sądu nie tylko nie został uszczuplony, ale rozcią-

gnięty na dzielnice miasta Krakowa po prawym brzegu Wisły położone, na wszystkie gminy miejskie obecnie do Sądu powiatowego w Podgórzu należące, oraz na Borek fałęcki i Kobierzyn

Artykuł 9.

Kasa oszczędności miasta Podgórze.

1. Gmina miasta Krakowa gwarantuje samodzielność Kasy oszczędności miasta Podgórze, a to aż do czasu, w którymby się okazało, że tak w interesie samej instytucji, jak i mieszkańców tej dzielnicy należy ją przemienić na filię Krakowskiej Kasy oszczędności, o czym jednak tylko każdorazowy Wydział Kasy oszczędności decydować może.

2. Gmina miasta Krakowa przyjmuje wobec Kasy oszczędności miasta Podgórze prawa i obowiązki gminy miasta Podgórze.

3. Gmina miasta Krakowa gwarantuje nienaruszalność nabytych przez urzędników i sługi Kasy oszczędności miasta Podgórze praw, a to tak co do przysługujących im poborów i innych przyznanych im przez Kasę dochodów, jak i praw co do obecnych rang, tytułów, rodzaju zatrudnienia, emerytury etc. i to bez prawa zastosowania ustępu pierwszego § 14. obowiązującego obecnie statutu urzędników i sług Kasy oszczędności miasta Podgórze, odnośnie zaś do przyznanych już lub też przyznać się mających emerytur, również bez prawa redukcji z przyczyny w ustępie 2. § 4. tegoż statutu emerytalnego podanej.

4. Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się w okresie przejściowym lat 12-tu, licząc od dnia inkorporacji, po upływie kadencji urzędowania obecnego Wydziału, wybierać do Wydziału Podgórskiej Kasy oszczędności $\frac{2}{3}$ (dwie trzecie) części ogólnej liczby członków z mieszkańców dzielnicy Podgórze, a $\frac{1}{3}$ (jedną trzecią) część z mieszkańców miasta Krakowa.

Prezesem Wydziału ma być każdorazowy członek Prezydium miasta Krakowa przez czas przejściowy lat 12-tu, wybierany z grona radców podgórskich, następnie zaś jeden z członków Prezydium miasta Krakowa bez względu na to, czy będzie wybrany z grona mieszkańców dzielnicy Podgórze, czy nie.

Artykuł 10.

Cmentarze.

Cmentarze obu wyznań, istniejące obecnie w Podgórzu, pozostaną nadal w dzielnicy Podgórze.

Artykuł 11.

Izraelska Gmina wyznaniowa.

Gmina miasta Krakowa oświadcza, że uregulowanie stosunku między Gminą wyznaniową izraelską krakowską i podgóorską w razie połączenia się Krakowa z Podgórzem nie wymaga jej ingerencji, gdyż stosunki te będą z urzędu uregulowane przez c. k. Namiestnictwo.

Artykuł 12.

Straż pożarna.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się utrzymywać stale w dzielnicy Podgórze filię Straży pożarnej w odpowiedniej obsadzie, co najmniej jednak w ilości dwu plutonów, przyczem nadmienia się, że zakres działania tejże Straży rozszerzonym być może ewentualnie na przyległe dzielnice Płaszów, Ludwinów, Zakrzówek i Kazimierz.

Artykuł 13.

Czyszczenie miasta.

Krakowski Zakład czyszczenia miasta obejmie zaraz po połączeniu obu miast czynności w dzielnicy Podgórze.

Artykuł 14.

Talard.

Krakowski Zakład Talarda obejmie zaraz po połączeniu obu miast czynności w dzielnicy Podgórze.

Artykuł 15.

Powiatowa Kasa chorych.

Gmina miasta Krakowa przyrzeka dołożyć starań u władz właściwych, aby w Podgórzu została nadal utrzymana Powiatowa Kasa chorych z jej dotychczasowym statutem, rozszerzającym opiekę lekarską na żony i dzieci robotników.

Artykuł 16.

Dom dla służby.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się wystawić własnym kosztem w ciągu lat 3 dom dla służby miejskiej, zatrudnionej w dzielnicy Podgórze.

D Z I A Ł II.**Warunki skarbowe.**

Artykuł 17.

Podatki: domowo-czynszowy, gruntowy i zarobkowy.

W razie połączenia Podgórza z Krakowem, gmina miasta Krakowa zobowiązuje się dołożyć starań, aby wymiar podatku domowo-czynszowego w Podgórzu nie został zmienionym, tudzież aby z powodu połączenia obu miast nie został podwyższony wymiar podatku gruntowego i zarobkowego.

Artykuł 18.

Akcyza (podatki konsumcyjny) i opłaty mytnicze.

I. Gmina miasta Krakowa zgadza się i zobowiązuje dołożyć starań, aby terytorium dzisiejszego miasta Podgórza w razie połączenia z Krakowem pozostało przez pierwsze 4 lata, licząc od dnia uchwały sejmowej, zapaść mającej w sprawie połączenia Podgórza z Krakowem, poza rejonem akcyzowym.

II. Z chwilą objęcia Podgórza rejonem akcyzowym, gmina miasta Krakowa zobowiązuje się dołożyć starań:

a) aby bieg linii akcyzowej, obejmującej terytorium m. Podgórza, odpowiadał interesom przyłączyć się mającego m. Podgórza, przedewszystkiem zaś, aby dworce

kolei żelaznej w Podgórzu-Płaszowie i Podgórzu-Bonarce objęte zostały linią akcyzową :

- b) aby opłaty miejskie od trunków, produkowanych w zamkniętem mieście Krakowie, mogły być pobierane w drodze ugody lub ryczałtu ;
- c) aby dopuszczalne usiawowo ulgi przy uiszczaniu opłat akcyzowych były do mieszkańców dzielnicy stosowane, tudzież by przyznawanie innych jeszcze ulg ponad obecnie dopuszczalne zostało umożliwione, w szczególności zaś, aby od artykułów takich, jak wino, miód, owoce, marmolady, ryby, marynaty, owies, otręby, taryfą akcyzową objętych, przyznawano zwroty od możliwie najmniejszych ilości w razie ich wywozu poza obręb linii.

Artykuł 19.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się, z chwilą rozszerzenia linii mytniczej na terytorium podgórskiem, uwolnić w całości gospodarstwa rolne, leżące na terytorium miasta Krakowa lecz poza obrębem akcyzowym, od opłaty myta, a to co do wszelkiego rodzaju zaprzęgów, należących do prowadzenia tychże gospodarstw.

Nadto obowiązuje się gmina miasta Krakowa te zakłady przemysłowe, które się znajdują w najbliższem sąsiedztwie linii akcyzowej, objąć linią mytniczą w ten sposób, aby one znalazły się w obrębie tejże linii mytniczej, a ich własne i donajęte zaprzęgi uwolnione zostały od opłat mytnicznych (kopytkowego).

Gmina miasta Krakowa oświadcza, iż poczyniła już na podstawie uchwały Rady miasta z dnia 2 marca b. r. starania, aby właściciele gruntów, leżących w obrębie miasta Krakowa, ale położonych poza linią akcyzową, byli uwolnieni od podatku przy wprowadzaniu siana, owsa i słomy z tych pól, zwożonych do swoich stodół, leżących w obrębie linii akcyzowej, oraz przyrzeka użyć nadal wszelkich wpływów i sposobów, aby cel zamierzony został osiągnięty.

O ileby do chwili inkorporacji miasta Podgórza w drodze noweli do ustawy o podatku akcyzowym nie została ta kwestya zasadniczo rozstrzygniętą na korzyść powyższych właścicieli gruntów, gmina miasta Krakowa zobowiązuje się zwracać tymże właścicielom gruntów zapłacone podatki akcyzowe od ziemiopłodów, zwiezionych do gospodarstw z własnych pól, leżących w odrębie miasta Krakowa poza linią akcyzową.

Artykuł 20.

Majątek — prawa.

- a) Gmina miasta Krakowa przejmuje z chwilą połączenia wszelki majątek tak ruchomy jak nieruchomy, dobro gminne, prawa i przywileje gminy miasta Podgórza, oraz wstępuje bezwarunkowo we wszelkie zobowiązania, które miasto Podgórze aż do chwili zatwierdzenia niniejszych układów przez Radę miejską w Podgórzu i Krakowie, na podstawie prawomocnych uchwał zaciągnęło ;
- b) od chwili zawarcia umowy o połączenie między miastami Podgórzem i Krakowem aż do chwili faktycznego połączenia, będzie mogło Podgórze pozbywać majątek i zaciągać zobowiązania tylko na podstawie zgodnego porozumienia się Prezydentów obu miast, względnie na podstawie zgodnych uchwał obu Rad miejskich, zatwierdzonych, jeśli statut miasta Krakowa to zastrzega, przez Wydział krajowy. Wyjątek stanowią sprawy, które przed podpisaniem umowy o połączenie przez Radę miasta Podgórza już uchwalone zostały, a dla jakichkolwiek przeszkód nie mogły być jeszcze wykonane

W braku porozumienia pomiędzy Prezydentami obu miast, należy przedłożyć sprawę obu Radom miejskim, a w razie braku zgodności między obiema Radami miejskimi, rozstrzygnie w danej sprawie Wydział krajowy ;

- c) kapitały w gotówce i efektach miasta Podgórza, jakie istnieć będą w chwili połączenia się tegoż miasta z Krakowem, będą wyłącznie użyte na cele lokalne terytorium podgórskiego.

Fundusze miasta Podgórza na specjalne cele przeznaczone, będą służyć wyłącznie tym celom.

Artykuł 21.

Potrzeby publiczne, kontynuowanie akcji pożytku ogólnego.

Gmina miasta Krakowa przejmuje na siebie obowiązek starania się o potrzeby publiczne połączonego z Krakowem miasta Podgórze, przejmuje kontynuowanie i doprowadzenie do skutku podjętych już lub zamierzonych starań i akcji, mających na celu pomnożenie dobra i pożytku publicznego, względnie majątku gminnego; w szczególności obowiązuje się starać o przeprowadzenie podjętej przez gminę miasta Podgórze akcji, celem uzyskania ulg podatkowych dla domów, które na obszarze dzisiejszego królewskiego wolnego miasta Podgórze z publicznych względów asanacyjnych lub komunikacyjnych przebudowane być winny.

Artykuł 22.

Gmina miasta Krakowa przyrzeka, subwencje i dary z łaski dotąd corocznie przez gminę miasta Podgórze wypłacane i nadal stale przez Radę miasta Krakowa uchwalać.

Artykuł 23.

Zobowiązania wobec wielickiej Kasy oszczędności.

Gmina miasta Krakowa przyjmuje zobowiązanie, że mieszkańcy miasta Podgórze z tytułu gwarancji za zobowiązanie wielickiej Kasy oszczędności, po przyłączeniu do Krakowa, nie będą pociągani do żadnych specjalnych podatków ani dodatków.

Artykuł 24

Odszkodowanie dla Powiatu wielickiego.

Gmina miasta Krakowa przyrzeka, że wydatki, których uskutecznienie okaże się potrzebnym celem przyjęcia z pomocą Radzie powiatowej wielickiej z powodu utraty dochodów z dodatków powiatowych do podatków, spowodowanej wyłączeniem Podgórze z Powiatu autonomicznego wielickiego, nie spadną wyłącznym ciężarem na mieszkańców miasta Podgórze, lecz na fundusze całego Krakowa.

Artykuł 25.

Fundusz emerytalny urzędników i sług miasta Podgórze.

Gmina miasta Krakowa zgadza się na przelanie funduszu emerytalnego urzędników i sług miasta Podgórze do swego funduszu emerytalnego i przejmuje wszelkie zobowiązania statutowe, na tymże funduszu ciążyące.

Artykuł 26.

Niedobór budowy kościoła.

Gmina miasta Krakowa zgadza się na pokrycie z funduszy miasta Podgórze niedoboru w wysokości 25.000 kor., jaki się okazał przy budowie kościoła parafialnego w Podgórzu.

DZIAŁ III.

Sprawy inwestycyjne, komunikacyjne, przemysłowe, handlowe, sprawy dotyczące oświaty i urządzeń społecznych, przedsiębiorstw gminnych i robót publicznych, sprawy sanitarne i inne.

Artykuł 27.

Pożyczka inwestycyjna.

Gmina miasta Krakowa zgadza się na to, aby pożyczka, która ma być zaciągnięta w Banku krajowym na uchwalone przez Radę miasta Podgórze inwestycje — o ile one nie będą wykonane do dnia połączenia się obu miast — użyta została na wykonanie, względnie dokończenie powyższych inwestycji przez wspólny Zarząd miasta Wielkiego Krakowa z tem jednak zastrzeżeniem, że gmina miasta Podgórze zgadza się na to, aby inwestycje powyższe, o ile dotyczą zakładów miejskich (np. strażnica pożarna), dostosowane zostały do potrzeby służenia nie tylko dla przyszłej dzielnicy Podgórze, lecz i dla sąsiednich dzielnic: Płaszów, Ludwinów, Zakrzówek, ewentualnie i Kazimierz.

Artykuł 28.

Utrzymanie ulic.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się utrzymywać ulice na terytorium podgórskiem w dobrym stanie. Plan regulacyjny, uchwalony przez Radę miasta Podgórze, ma stanowić punkt wyjścia przy dalszych pracach nad planem regulacyjnym dla przyszłej dzielnicy Krakowa, utworzonej z obecnego miasta Podgórze i dla dzielnic do niej przyległych.

Artykuł 29.

Regulacja ulicy Wolskiej, Kraszewskiego i Łagiewnickiej.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się w ciągu lat trzech, licząc od uchwalenia ustawy inkorporacyjnej przez Sejm krajowy, uporządkować, a w miarę zabudowania regulować ulicę Kraszewskiego do wiaduktu kolejowego, ul. Łagiewnicką aż do bramy fortecznej, a ul. Wolską aż do wiaduktu nad torem kolejowym.

Artykuł 30

Przedłużenie ul. Kącik.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się dołożyć starań, celem uzyskania przedłużenia ulicy Kącik do Zabłocia przez przeprowadzenie tunelu popod tor kolejowy.

Artykuł 31.

Bruki.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się wykonać wybrukowanie chodników i ulic, a to:

1. natychmiast po połączeniu uzupełnić brukowanie chodników i przełązy na ul-

- cah, łączących Nowy Most na Wiśle z Rynkiem głównym;
2. na ul. J. Słowackiego w chwili budowy tramwaju elektrycznego;
  3. do lat 2 (dwu) chodników do przystanku Podgórze-Miasto;
  4. do lat 5 (pięciu):
    - a) umożliwić dostęp do stacyi Podgórze-Płaszów;
    - b) uzupełnić brakujące partie chodników po lewej stronie ul. Kalwaryjskiej, od wylotu ul. św. Floryana aż do bramy fortecznej;
    - c) wykonać najpotrzebniejsze chodniki na Zabłociu.
  5. do lat 12 (dwunastu) wykonać brukowanie Rynku głównego i Rynku małego.

Artykuł 32.

Droga do Bonarki i Łagiewnik.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się dołożyć starań, celem objęcia w zarząd miasta drogi rządowej (ul. Kalwaryjskiej, Lwowskiej i Krakowskiej) i powiatowej do Bonarki i Łagiewnik.

Artykuł 33.

Most na Wiśle im. ces. Franciszka Józefa.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się dołożyć starań, aby most im. ces. Franciszka Józefa został po zrekonstruowaniu pozostawionym na obecnym miejscu, lub też, aby w razie przesunięcia tego mostu postawiono na obecnym miejscu kładkę dla ruchu pieszego.

Artykuł 34.

Oświetlenie miasta.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się wykonać należyte oświetlenie ulic przez rozszerzenie na te części miasta, które go dotychczas nie mają, w szczególności należyte oświetlenie Zabłocia, drogi do Podgórza Płaszowa i Bonarki (Rodzaj oświetlenia: gaz czy elektryczność, zostawia się uznaniu gminy miasta Krakowa).

Artykuł 35.

Tramwaj elektryczny.

Gmina miasta Krakowa obowiązuje się w ciągu 1½ roku, licząc od dnia, w którym zapadnie w sprawie połączenia się obu miast uchwała Sejmu krajowego, wybudować dwutorową, o normalnej szerokości toru linię tramwajową na przestrzeni Nowy Most na Wiśle, ul. Słowackiego szkoła pod Benedykiem, ul. Lwowska, Rynek główny, ul. Kalwaryjska aż do bramy fortecznej, tudzież odgałęzienie tejże linii: szkoła pod Benedykiem — Przystanek kolejowy Podgórze-Miasto

Nadto obowiązuje się gmina miasta Krakowa wybudować linię tramwajową od wybudować się mającego mostu im. ces. Franciszka Józefa przy wylocie ul. Krakowskiej aż do ul. Kalwaryjskiej, a to zaraz po wybudowaniu tego mostu.

Budowa innych linii, a to do stacyi Podgórze-Płaszów, do stacyi Podgórze-Bonarka, linii do granicy Łagiewnickiej, następnie połączenie tejże linii przez Rydlówkę, Ludwinów, Zakrzówek, Dębniaki z mostem Zwierzynieckim — będzie objęta ogólnym programem budowy tramwaju elektrycznego w Krakowie.

Artykuł 36.

Przystanek osobowy przy ul. Kącik.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się poczynić starania o otwarcie przy ulicy Kącik przystanku osobowego.

Artykuł 37.

Ładownia Podgórze-Wiśła.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się poczynić starania o rozszerzenie ładowni Podgórze-Wiśła.

Artykuł 38.

Taryfa dorożkarska.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się na wypadek połączenia, postarać się o ujednostajnienie taryfy dorożkarskiej.

Artykuł 39.

Filia c. k. Urzędu pocztowego.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się, poczynić starania o kreowanie filii c. k. Urzędu pocztowego w okolicy Małego Rynku.

Artykuł 40.

Ochrona przemysłu w Podgórzu w ogóle.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się popierać całą siłą przyszłą dzielnicę Podgórze pod względem rozwoju przemysłowego w tym celu, aby dzielnica ta stała się punktem centralnym przemysłu polskiego w naszym kraju.

Artykuł 41.

Grunta na cele przemysłowe.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się wyznaczyć osobne kompleksa gruntów, przeznaczonych wyłącznie na zakłady przemysłowe tudzież warsztaty rękodzielnicze i ułatwiać nabywanie tychże gruntów interesantom.

Artykuł 42.

Hale maszynowe dla rękodzielników.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się celem poparcia przemysłu rękodzielniczego poprzeć dążenia sfer rękodzielniczych przez urządzenie na terytorium podgórskim hal maszynowych dla rękodzielników.

Artykuł 43.

Taksy inkorporacyjne w stowarzyszeniach przemysłowych.

Gmina miasta Krakowa dołoży starań, aby rękodzielnicy, należący dzisiaj do stowarzyszeń przemysłowych w Podgórzu, w razie konieczności wstąpienia na wypadek połączenia Podgórza z Krakowem do odnośnych stowarzyszeń w Krakowie, uwolnieni byli od płacenia taks inkorporacyjnych.

Artykuł 44.

Ulgi dla przemysłowców.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się wprowadzić jak najdalej idące ulgi dla zakładów przemysłowych, chcących pobierać prąd elektryczny, wodę i gaz dla celów przemysłowych.

Artykuł 45.

Kable elektryczne.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się rozprowadzić kable elektryczne po wszystkich ulicach i placach, które co najmniej do $\frac{1}{4}$ części są zabudowane, jeśli spodziewana konsumpcja wykaże rentowność kapitału. Nadto obowiązuje się gmina miasta Krakowa założyć w razie potrzeby stację blokową na Zabłociu i w Wapieniu miejskim.

Artykuł 46.

Ustawa budowlana.

Gmina miasta Krakowa zgadza się na to, aby ustawa budowlana krakowska wraz z nowelami do niej wydanymi obowiązywała w dzielnicy z miasta Podgórze utworzonej zaraz po faktycznym połączeniu się obu miast, a to z tem ograniczeniem, że przez lat 9, licząc od chwili faktycznego przyłączenia miasta Podgórze do miasta Krakowa, nie będą w dzielnicy Podgórze obowiązywać słowa: „lub kosztów regulacji i urządzenia już istniejących ulic publicznych“ z § 16 a i ostatni ustęp z § 16 g od słów „Magistrat może...“ aż do... „i otwarcia ulicy“ ustawy z dnia 28. marca 1910 r. Nr. 89. Dz. u. k.

Artykuł 47.

Przeniesienie prochowni i magazynów wojskowych.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się poczynić jak najenergiczniejsze starania, celem zniesienia w mieście prochowni i magazynów amunicyjnych.

Artykuł 48

Ułatwienia dla gospodarstw rolnych i przemysłowych.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się przyznać ułatwienia przysługujące już obecnie w Krakowie i w przyłączonych do niego gminach dla gospodarstw rolnych i zakładów przemysłowych, takimże gospodarstwom i zakładom w Podgórzu.

Artykuł 49.

Targi i jarmarki.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się istniejące obecnie targi i jarmarki pozostawić nadal w Podgórzu, tudzież zobowiązuje się nie otwierać w ciągu najbliższych 10 lat targów i jarmarków w sąsiednich dzielnicach, a to: Wołnicy, Ludwinowie, Zakrzówku, Płaszowie, przyczem nadmienia się, że codziennej sprzedaży mleka i jarzyn nie można uważać za targi.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się urządzić w Podgórzu targi na słomę, siano i zboże dla dzielnic po prawej stronie Wisły położonych.

Artykuł 50.

Targi końskie.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się w ciągu 3 lat przenieść targi końskie do Podgórze i utrzymywać je obok tu już istniejących targów i jarmarków na bydło.

Artykuł 51.

Szkoła średnia nowego typu.

Gmina miasta Krakowa przyrzeka dołożyć starań, aby szkoła realna nowego typu, która ma być otwartą w Krakowie, umieszczoną została w Podgórzu, w budynku pogimnazjalnym.

Artykuł 52.

Szkoła wydziałowa męska.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się dołożyć starań, aby przy istniejącej szkole wydziałowej męskiej w Podgórzu otwarte zostały najpóźniej w ciągu 2 lat wydziałowe klasy IV. i V.

Nadto gmina miasta Krakowa zobowiązuje się przy szkole wydziałowej męskiej wybudować salę gimnastyczną.

Artykuł 53.

Szkoła zawodowa.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się dołożyć starań, aby na obszarze dziesięcizmiasta Podgórza założoną została przynajmniej jedna z projektowanych szkół zawodowych.

Artykuł 54.

Druga ochronka.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się kreować do lat 2 (dwu) drugą ochronkę dla ludności robotniczej w zachodniej części miasta i utrzymywać obie ochronki w mieście, o ile dobroczynność publiczna nie dopisze, przez udzielanie odpowiednich subwencji.

Artykuł 55.

Dom dla rękodzielników.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się wydzielić dla stowarzyszenia przemysłu rękodzielniczego podgórskiego, o ile stowarzyszenie to nie zostanie przyłączone do stowarzyszeń krakowskich, do lat 2 (dwu) taką parcelę z gruntów miejskich w dzielnicy Podgórze, na którejby mógł być wybudowany dom dla towarzyskich i kulturalnych zebrań rękodzielnich, a w razie budowy takiego domu zobowiązuje się przyznać z miejskich kamieniołomów i wapienników odpowiednią, potrzebną do budowy ilość materiałów.

Artykuł 56.

Dom robotniczy.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się wydzielić do lat 2 (dwu) taką parcelę z gruntów miejskich w Podgórzu, na której stanąć mógłby dom dla towarzyskich i kulturalnych zebrań robotniczych, a w razie budowy takiego domu, zobowiązuje się przyznać z miejskich kamieniołomów i wapienników odpowiednią, potrzebną do budowy ilość materiałów.

Artykuł 57.

Policya — zmiana wojskowej na miejską.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się poczynić starania, celem zmiany policyi wojskowej w Krakowie na policyę miejską.

Artykuł 58.

Rzeźnia, chłodnia i jatki.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się pozostawić w Podgórzu istniejącą tamże rzeźnię miejską, chłodnię i jatki.

Artykuł 59.

Strażnica pożarna.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się wybudować w Podgórzu do lat 3-ch strażnicę pożarną dla dzielnic prawobrzeżnych.

Artykuł 60.

Filia zakładów aprowizacyjnych miejskich.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się po przyłączeniu założyć w Podgórzu filię zakładów aprowizacyjnych, istniejących już w Krakowie lub założyć się mających.

Artykuł 61.

Kanalizacya.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się do lat 5 wykonać projektowaną przy uchwaleniu pożyczki inwestycyjnej na budowę kanałów, a nie wykonaną aż do chwili faktycznego połączenia się sieć kanałową w Podgórzu, a to w ulicach przynajmniej do połowy zabudowanych, a w przyszłości wykonywać kanały w miarę zabudowania się ulic, w powyższym stosunku.

Do tego celu ma być użytą pożyczka inwestycyjna, na budowę kanałów przeznaczona.

Dopóki w Krakowie nie wejdzie w życie projektowana ustawa o obowiązku właścicieli domów łączenia kanałów domowych z kanałami publicznymi, obowiązywać będzie w Podgórzu ustawa z dnia 26. grudnia 1900 r. Dz. u. kr. L. 17 ex 1901.

Artykuł 62.

Lekarze miejscy.

Gmina miasta Krakowa przyrzeka dla połączonego z nią miasta Podgórza przeznaczyć odpowiednią do stosunków w Krakowie istniejących ilość lekarzy miejskich i szkolnych.

Artykuł 63.

Szpital zakaźny.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się w ciągu lat 3 ch urządzić w Podgórzu filię szpitala zakaźnego, lub barak Dekerowski.

Artykuł 64.

Łaźnia ludowa.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się zbudować do lat 3-ch, na obszarze dzisiejszego miasta Podgórza, łaźnię ludową.

Artykuł 65.

Rozszerzenie szpitala św. Łazarza.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się poczynić u władz miarodajnych starania o rozszerzenie szpitala św. Łazarza.

Artykuł 66.

Filia Towarzystwa ratunkowego.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się poczynić starania, aby na obszarze dzielnicy Podgórze utworzoną została filia Towarzystwa ratunkowego, dla dzielnic prawobrzeżnych.

D Z I A Ł IV.

Warunki przejściowe.

Artykuł 67.

Funkcjonariusze etatowi.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się przejąć na etat Magistratu miasta Krakowa wszystkich etatowych urzędników Magistratu i zakładów przemysłowych miasta Podgórza, oraz etatową straż ogniową, policyjną i służbę miejską w Podgórzu i odpowiednio do wysokości poborów przez nich faktycznie posiadanych, tudzież uchwałami Rady miasta Podgórza przyznanych, a to wedle stanu w dniu 17. kwietnia 1913 roku — po tym zaś terminie przez Radę miasta Podgórza zgodnie z Radą miasta Krakowa, względnie z Prezydentem miasta Krakowa uchwalonych — tudzież odpowiednio do rodzaju służby obecnie pełnionej, przydzielić do rang, kategorii i stopnia płacy, w Magistracie miasta Krakowa obowiązujących.

Gmina miasta Krakowa przyrzeka przejąć co najmniej prawa nabyte przez etatowych funkcjonariuszy miasta Podgórza co do rodzaju służby, dodatków pięcioletnich i innych, awansu, lat służby i praw emerytalnych, zastrzeżonych im statutem urzędników i sług król. woln. miasta Podgórza; zobowiązuje się dozwolnić im nabyć uprawnienia służbowe względnie emerytalne, w Magistracie miasta Krakowa istniejące, o ile te ostatnie okażą się korzystniejsze, a to ewentualnie po uiszczeniu przypadających opłat emerytalnych.

Rada miasta Krakowa przyrzeka na przyszłość, po połączeniu się Podgórza z Krakowem, traktować przyjętych urzędników i funkcjonariuszy miasta Podgórza na etat urzędniczy i służbowy miasta Krakowa na równi z urzędnikami i funkcjonariuszami miasta Krakowa.

Artykuł 68.

Niestabilizowani funkcjonariusze.

Gmina miasta Krakowa przyrzeka udzielić odpowiedniego zajęcia niestabilizowanym funkcjonariuszom, dyetaryuszom i robotnikom dziennym, zatrudnionym w Magistracie lub przy Zakładach miejskich miasta Podgórza, w biurach Magistratu lub przy Zakładach miejskich miasta Krakowa z tymi samymi poborami, prawami i obowiązkami, jakie posiadają analogiczni pracownicy miejscy w Krakowie, w każdym razie nie mniejszymi, niż je dnia 17. kwietnia 1913 r. posiadali.

Po przyjęciu do służby miasta Krakowa, będą funkcjonariusze powyżsi traktowani na równi z podobnymi funkcjonariuszami w Krakowie, w miarę kwalifikacji, wydajności pracy oraz zachowania się.

Artykuł 69.

Gwarancja dotrzymania warunków umowy przez Kraków.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się przez czas przejściowy lat 12-stu, składać corocznie przy obradach nad budżetem lub nad zamknięciami rachunkowymi Radzie miasta Krakowa sprawozdanie z wykonanych punktów kontraktu, w sprawie połączenia między obu gminami zawartego.

Komisji dla spraw Podgórza, jak również pojedynczym jej członkom, prócz prawa stawiania na Radzie miejskiej wniosków, dotyczących gospodarki miejskiej w dzielnicy Podgórze, przysługiwać będzie nie mniej prawo wnoszenia przez Radę miejską zażaleń z powodu nienależytego wypełniania warunków i zobowiązań ustawą inkorporacyjną objętych, a w razie nieuwzględnienia tychże, prawo wnoszenia zażaleń do Wydziału krajowego z powodu nienależytego przestrzegania przez gminę warunków przyłączenia, ustawą inkorporacyjną objętych.

Artykuł 70.

Postanowienia przejściowe co do terminów.

Wszystkie w umowie niniejszej oznaczone terminy co do wykonania robót inwestycyjnych, liczą się — o ile co innego nie jest wyraźnie postanowione — od chwili faktycznej inkorporacji.

Artykuł 71.

Rozwiązanie podgórskiej Rady miejskiej i termin nowych wyborów.

Rada miasta Podgórza sprawuje rządy miasta aż do chwili faktycznego połączenia się obu miast.

Wybory do Rady miasta z terytorjum Podgórza mają być przeprowadzone w ciągu czterech tygodni, licząc od chwili rozwiązania dawnej Rady przez c. k. Namiestnictwo. Komisye wyborcze mają się składać z wyborców z dzielnicy Podgórze.

Ustawa

z dnia _____ **w przedmiocie połączenia król. woln. miasta Podgórze z stoł. król. miastem Krakowem, wyłączenia tegoż miasta z okręgu Rady powiatowej Wielickiej, oraz w przedmiocie zmiany §§ 18, 42, 48, 49, 53, 67, 85 i 99 statutu stoł. król. miasta Krakowa.**

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Królewskie wolne miasto Podgórze, położone w autonomicznym powiecie wielickim, zostaje połączone z stoł. król. miastem Krakowem w jedną gminę miejscową, pod wspólną nazwą stoł. król. miasto Kraków.

Art. II.

Wskutek tego połączenia przestaje miasto Podgórze istnieć jako samodzielna jednostka administracyjna.

Art. III.

Równocześnie z przyłączeniem do Krakowa, zostaje miasto Podgórze wyłączone z okręgu Rady powiatowej wielickiej.

Art. IV.

Gmina miasta Krakowa przejmuje prawa i obowiązki miasta Podgórze.

Art. V.

Gmina miasta Krakowa obowiązana jest ściśle dopełnić zobowiązań, przyjętych mocą zawartej z miastem Podgórzem umowy, zatwierdzonej uchwałą Rady miasta Krakowa z dnia 23 kwietnia 1913 r.

Nad ściśłem dopełnieniem powyższych zobowiązań czuwać będzie Wydział krajowy, któremu w tym celu służy prawo zarządzić stosowne środki zaradcze.

Gdyby Rada miejska nie wstawiła we właściwym czasie w swój budżet kwoty, potrzebnej na pokrycie wydatków, połączonych z wypełnieniem takiego zobowiązania, będzie miał Wydział krajowy prawo kwotę tę wstawić do budżetu miejskiego.

Art. VI.

W celu złagodzenia, względnie usunięcia utrudnień w administracji powiatowej, powstających z powodu wyłączenia z okręgu Rady powiatowej wielickiej miasta Podgórze, oraz w celu uregulowania stosunków, wynikłych z odpowiedzialności gminy miasta Podgórze jako części powiatu, za zobowiązania powiatowej Kasy oszczędności w Wieliczce, obowiązana jest gmina miasta Krakowa:

- a) przejąć na siebie wobec funduszu krajowego obowiązek gwarancyi oprocentowania sumy 60.600 koron, tworzącej część pierwotnej sumy 150.000 koron, której oprocentowanie, jako części kapitału zakładowego kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna, poręczyła Rada powiatowa wielicka uchwałą z 23 stycznia 1908;
- b) wypłacać Reprezentacji powiatowej w Wieliczce w pierwszych 25 ciu latach po przejściu miasta Podgórze pod zarząd Rady miejskiej i Magistratu stoł. król. miasta Krakowa (Art. XV) w ratach kwartalnych z dołu corocznie po 44.000 koron.

Art. VII.

Z dniem wcielenia do król. stoł. miasta Krakowa miasta Podgórze, przechodzi na gminę miasta Krakowa obowiązek utrzymywania znajdujących się na wcielonym do miasta Krakowa obszarze dróg gminnych i powiatowych, jako dróg miejskich.

Art. VIII.

Dopokąd przyłączone tą ustawą terytorium miasta Podgórze przez przesunięcie linii akcyzowej nie zostanie włączone do okręgu akcyzowego krakowskiego, będą na tem terytorium pobierane na rzecz miasta Krakowa opłaty od trunków w wymiarze, unormowanym dla Podgórze rozporządzeniem Wydziału krajowego z dnia 14. grudnia 1910 Nr. 274 dz. u. kr., oraz na rzecz funduszu krajowego opłaty od piwa i opłaty szynkarskie w myśl ustawy z dnia 20. grudnia 1905 Nr. 11 dz. u. kr. z r. 1906, a miasto Kraków pobierać będzie zasłek z funduszu krajowego, przyznany dla miasta Podgórze ustawą z dnia 1 marca 1910 Nr. 98 dz. u. kr.

Z chwilą włączenia terytorium miasta Podgórze do rejonu akcyzowego miasta Krakowa ma mieć na tem terytorium zastosowanie art. I. ustawy z 20. grudnia 1905 Nr. 11 dz. u. kr. z r. 1906; ustanie zaś wypłata zasiłku z funduszu krajowego.

W okresie przejściowym aż do wcielenia terytorium miasta Podgórze do okręgu akcyzowego krakowskiego, pobierane będą na tem terytorium na rzecz miasta Krakowa zezwolone gminie miasta Podgórze dodatki gminne do podatków konsumcyjnych od mięsa w wysokości 50% i od wina w wysokości 100%.

Art. IX.

Ustawy krajowe, obowiązujące w mieście Krakowie, mają obowiązywać także i w powstałym przez przyłączenie miasta Podgórze powiększonym terytorium miasta Krakowa, o ile tą ustawą dla tego terytorium osobne przepisy nie zostały wydane.

Obowiązująca w mieście Krakowie ustawa budowlana będzie obowiązywać także na terytorium niniejszą ustawą do miasta Krakowa przyłączonym, z następującymi wyjątkami:

1. Przez lat 9, licząc od dnia faktycznego połączenia miasta Podgórze z miastem Krakowem (Art. XV), nie będą w dzielnicy, z miasta Podgórze utworzonej, obowiązywały wyrazy: „lub kosztów regulacyi i urządzenia już istniejących ulic publicznych“ — z pierwszego ustępu § 16 a) w brzmieniu ustawy z 28 marca 1910 r. Dz. u. k. Nr. 89, ani też ostatni ustęp § 16 g) w brzmieniu tej samej ustawy, opiewający jak następuje:

„Magistrat może jednak z góry postanowić, że urządzenie ulicy w terminie oznaczonym, nastąpi przez organa gminne na koszt parcelującego, który obliczone przez Magistrat koszta winien złożyć w Kasie miejskiej przed uzyskaniem zezwolenia na podział gruntu i otwarcie ulicy“.

2. Aż do czasu zaprowadzenia w Krakowie w drodze ustawy obowiązku właścicieli domów do połączenia kanałów domowych z kanałami publicznymi, obowiązywać będzie w dzielnicy, utworzonej z miasta Podgórze, ustawa z dnia 26. grudnia 1900 r. Dz. u. k. Nr. 17 z roku 1901.

Art. X.

Postanowienia §§ 18, 42, 48, 49, 53, 67, 85 i 99 statutu stoł. król. miasta Krakowa znosi się w ich dotychczasowym brzmieniu, a natomiast opiewać mają jak następuje:

§ 18.

Rada miejska składa się z 103 członków (radców miejskich). Z powyższej ilości członków Rady miejskiej wybierają wyborcy, zamieszkali na terytorium Krakowa, jakie istniało przed dokonaniem przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich 72 radców, a wyborcy, zamieszkali na terytorjach, przyłączonych obecnie do Krakowa gmin i obszarów dworskich, 31 radców.

W szczególności zaś wybierają wyborcy, zamieszkali na terytorium dotychczasowej gminy: miasto Podgórze 16 radców, Lu-

dwinów 1 radcę, Zakrzówek z Kapelanką 1 radcę, Dębniki 1 radcę, Półwie Zwierynieckie 1 radcę, Zwieryniec 1 radcę, Czarna Wieś z Kawiorami 1 radcę, Nowa Wieś Narodowa 1 radcę, Łobzów 1 radcę, Krowodrza 2 radców, część Prądnika Białego, oraz część Prądnika Czerwonego i Olszy 1 radcę, Grzegórzki-Piaski 1 radcę, Dąbie z Beszczem i Głębinowem 1 radcę, Płaszów 2 radców.

Wyborcy zamieszkali na przyłączonych do Krakowa obszarach dworskich będą wykonywali czynne prawo wyborcze razem z wyborcami tej gminy, z którą obszar dworski wspólną nosi nazwę.

Członków Rady miejskiej wybierają członkowie gminy prawo głosowania mający. Gdyby powyższa liczba radców miejskich pomiędzy jednym, a drugim wyborem przez śmierć, rezygnację lub utratę urzędów się zmniejszyła, wtedy Rada miejska do pełnienia obowiązków radców przyzwie tych, którzy przy odnośnym wyborze po wybranych w kole, oddziale lub okręgu wyborczym, do którego ubył radca należał, największą liczbę głosów otrzymali. Rady przez Radę miejską przybrani, tylko do najbliższych wyborów obowiązki pełnić będą (§ 45).

§ 42.

Prezydenta wybiera Rada bądź z grona swego, bądź z grona wyborców, prawo obieralności mających.

Urzędowanie Prezydenta trwa lat sześć, licząc od dnia złożenia przysięgi. Pierwszego, drugiego i trzeciego Wiceprezydent wybiera Rada ze swego grona (§ 48).

Do wyboru Prezydenta i Wiceprezydentów przystąpi Rada miejska najdalej w przeciągu dni 14 po opróżnieniu urzędu.

§ 48. ustęp pierwszy.

Urząd wiceprezydentów trwa do końca trzechlecia, w ciągu którego zostali wybrani. Każda odnowiona Rada wybiera trzech wiceprezydentów w sposób przewidziany w § 43.

§ 49.

Członkowie Rady miejskiej urzędują bezpłatnie. Za sprawowanie interesów gminy poza jej obrębem mogą żądać wynagrodzenia.

Pobory służbowe prezydenta i wiceprezydentów miasta oznacza Rada miasta.

§ 53. ustęp pierwszy.

W razie rozwiązania Rady miejskiej przez polityczną władzę krajową mają być najdalej do sześciu tygodni rozpisane nowe wybory 103 członków Rady.

§ 67.

Do ważności uchwał potrzeba oprócz przewodniczącego obecności 40 członków miejskich.

§ 85.

Prezydenta miasta zastępuje we wszystkich sprawach w razie przeszkody pierwszy wiceprezydent, a gdyby przeszkoda także u niego zachodziła, wiceprezydent drugi, w razie przeszkody zaś, zachodzącej u ostatniego, wiceprezydent trzeci.

Prezydent może pod własną odpowiedzialnością powierzyć zastępstwo w sprawach do jego zakresu należących, na czas dłuższy aż do odwołania tak pierwszemu, jak drugiemu i trzeciemu wiceprezydentowi i wogóle czynności prezydyalne tak rozłożyć, jak tego wymaga interes miasta.

Rozdział czynności prezydyalnych podaje prezydent do wiadomości Rady i Magistratu.

§ 99. ustęp pierwszy.

W obradach kolegialnych Magistratu biorą udział pod przewodnictwem prezydenta lub jego zastępcy, wiceprezydenci miasta, dyrektor, starsi radcy i radcy Magistratu z głosem stanowczym. W sprawach sanitarnych fizyk miejski, w sprawach budowlanych dyrektor budownictwa, a w sprawach rachunkowych i skarbowych dyrektor miejskiej Izby obrachunkowej, mają w obradach Magistratu także głos stanowczy. Tych urzędników zastępują z głosem stanowczym zastępcy ich w kierownictwie odnosnych wydziałów.

Art. XI.

Aż do czasu zmiany drogą ustawy krajowej, obecnie obowiązujących w mieście Krakowie przepisów statutu, dotyczących ordynacji wyborczej, mają w dzielnicy utworzonej z terytorium miasta Podgórze obowiązywać przepisy dotąd w mieście Podgórzu obowiązującej ordynacji wyborczej gminnej, z następującymi zmianami:

- a) 1. Na podstawie spisu wyborców będą utworzone 3 Koła wyborcze, z których pierwsze wybiera do Rady miasta Krakowa 5 radców i 4 zastępców, drugie 5 radców i 4 zastępców, a trzecie koło 6 radców i 4 zastępców.
2. Co do powołania i składu Komisji reklamacyjnej oraz co do sposobu załatwiania reklamacji, dalej co do rozpisanja wyborów, tworzenia Komisji wyborczych, sposobu przeprowadzania wyboru i głosowania, wreszcie co do ogłaszania wyników wyborów, wnoszenia zarzutów przeciw wyborowi i ich załatwiania, tudzież co do weryfikacji wyboru, obowiązywać mają przepisy §§ 34—40 statutu m. Krakowa, oraz przepisy regulaminu wyborczego, obowiązującego w Krakowie.

W sprawie wyboru Prezydenta i Wiceprezydentów miasta obowiązują postanowienia statutu miasta Krakowa.

3. Bierne prawo wyborcze przysługiwać będzie w pierwszych 12 latach, licząc od dnia faktycznego połączenia

miasta Podgórze z miastem Krakowa, w dzielnicy Podgórze jedynie wyborcom, zamieszkałym stale przynajmniej od roku w Podgórzu.

- b) Radcy miejscy i zastępcy z dzielnicy Podgórze wybierani będą na lat 6.

Po upływie trzech lat od pierwszego wyboru, dokonanego po wejściu w życie niniejszej ustawy, tudzież po upływie trzech lat od wyboru dokonanego skutkiem rozwiązania Rady miejskiej, ustąpi na zasadzie dokonanego losowania z pierwszego i drugiego Koła wyborczego po 2 radców i 2 zastępców, a z Koła trzeciego 3 radców i 2 zastępców. Na przyszłość zaś co trzy lata ustępować będą ci radcowie miejscy i zastępcy, którzy już przez lat 6 ten urząd sprawowali.

Po upływie pierwszego trzechlecia, do ilości radców miejskich i zastępców, którzy mają ustąpić, wliczyć należy tych radców i zastępców, którzy ubyli przez śmierć, rezygnację lub z innych przyczyn.

Z upływem każdego dalszego trzechlecia dokonany ma być wybór radców i zastępców na wszystkie opróżnione miejsca. W miejsce radcy ubywającego przed końcem okresu wyborczego, powołany być ma do grona Rady miejskiej zastępca z tego samego Koła wyborczego, z którego radca ubył.

Z pomiędzy zastępców ten będzie powołany, który przy wyborze największą ilość głosów otrzymał. W razie równości głosów rozstrzyga los.

Gdyby jednak tyle radców wybranych z dzielnicy Podgórze ubył, iżby liczby radców z jednego Koła wyborczego nawet przez powołanie wszystkich z tego Koła zastępców uzupełnić nie można, będzie bezzwłocznie na podstawie ostatniej listy wyborczej rozpisany wybór uzupełniający z tegoż Koła wyborczego.

Radcy i zastępcy w wyborze uzupełniającym wybrani, urzędować będą tylko do końca okresu wyborczego tych radców i zastępców, w których miejsce zostali wybrani.

Art. XII.

Czas trwania mandatu członków Rady miasta, wybranych z terytorium Krakowa, jakie istniało przed obecnym przyłączeniem gminy miasta Podgórze, nie doznaje zmiany przez obecne rozszerzenie granic miasta Krakowa.

Art. XIII.

W okresie 12 lat, licząc od dnia faktycznego połączenia miasta Podgórze z miastem Krakowem, ma być jeden członek Prezydium miasta Krakowa (prezydent i trzej wiceprezydenci) wybierani z grona radców miejskich z Podgórze.

Art. XIV.

Wybór członków Rady miasta Krakowa z okręgu wyborczego, utworzonego z powodu połączenia z miastem Krakowem

miasta Podgórze, nastąpi najpóźniej w ciągu 4 tygodni po faktycznym połączeniu obu miast.

Art. XV.

Termin, w którym terytoryum miasta Podgórze przejdzie pod zarząd Rady miejskiej i Magistratu stołecznego królewskiego miasta Krakowa, wyznaczy c. k. Namiestnictwo, w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Z dniem tym przestaną na przyłączonem obecnie do miasta Krakowa terytoryum obowiązywać ustawy krajowe, którym ono jako samoistna gmina miejska podlegało, a natomiast zaczną obowiązywać ustawy krajowe (art. IX.), którym podlega miasto Kraków.

Z dniem powyższym zostanie rozwiązana Rada miejska w Podgórzu. Do terminu w niniejszym artykule oznaczonego pozostanie w terytoryum do miasta Krakowa obecnie przyłączonem, nadal w mocy urzędowa działalność c. k. władz państwowych i administracyjnych.

Art. XVI.

Od chwili wejścia w życie niniejszej ustawy aż do chwili faktycznego połączenia, będzie mógł zarząd miasta Podgórze ściągać zobowiązania i pozbywać majątek jednak tylko na podstawie zgodnego porozumienia się Burmistrza z Prezydentem miasta Krakowa ewentualnie w wypadkach, w których podług statutu m. Krakowa wymagana jest uchwała Rady miejskiej, na podstawie zgodnych uchwał obu Rad miejskich, które mają być przedłożone Wydziałowi krajowemu, do zatwierdzenia o ile stosownie do treści tych uchwał takie zatwierdzenie podług statutu m. Krakowa jest do ważności potrzebne. W braku porozumienia między Burmistrzem miasta Podgórze a Prezydentem miasta Krakowa, ma być dana sprawa przedmiotem uchwały obu Rad miejskich, a w razie braku zgodności rozstrzygnie ją Wydział krajowy ostatecznie.

C. k. Namiestnictwo i Wydział krajowy zarządzają, aby działalność urzędów państwowych i autonomicznych, o ile ona dotyczy przyłączonego niniejszą ustawą terytoryum miasta Podgórze, jak najspieszniej przekazaną została gminie miasta Krakowa, w zakresie statutem tejże gminy określonym.

C. k. Namiestnictwo zarządzi również, aby w miejsce c. k. Władz państwowych, właściwych dotychczas dla miasta Podgórze, czynności odnośne objęły c. k. Władze, właściwe dla miasta Krakowa.

Wydział krajowy wyda odpowiednie zarządzenia, aby majątek i dobro gminne miasta Podgórze inwentarycznie gminie miasta Krakowa oddane zostały.

Art. XVII.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. XVIII.

Wynokanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

